

BILANS

Bilans jest sprawozdaniem finansowym, zawierającym informacje o stanie majątku i kapitałów oraz sytuacji materialnej organizacji. Bilans sporządza osoba odpowiedzialna za księgowość, na podstawie zapisów w księgach rachunkowych. Bilans jest prezentowany w formie tabeli, w której po lewej stronie wykazywane są **AKTYWA**, a po prawej stronie **PASYWA**. Suma aktywów i suma pasywów musi się bilansować, czyli kwoty te muszą być identycznie. Zarówno pasywa jak i aktywa wykazywane są w bilansie w dwóch wartościach — na początek i na koniec roku obrotowego. Zazwyczaj bilans sporządza się za dany rok obrotowy. Rokiem obrotowym może być rok kalendarzowy, albo też można przyjąć inny zakres np. od września do września.

AKTYWA

Są to wszystkie składniki majątkowe, które w danym momencie pozostają do dyspozycji organizacji.

A. Aktywa trwałe

I. Wartości niematerialne i prawne — są to prawa majątkowe o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, np. prawa autorskie, prawa do projektów, wynalazków, znaków towarowych itd.

II. Rzeczowe aktywa trwałe — np. środki trwałe o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok np., nieruchomości (grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu; maszyny i urządzenia, środki trwałe w budowie, itd.). Każdy tzw. środek trwały o wartości jednostkowej powyżej **3500 PLN** — np. sprzęt komputerowy, wyposażenie biurowe — jest elementem rzeczowych aktywów trwałych. Środki trwałe podlegają odpisom amortyzacyjnym lub umorzeniowym. Zgodnie z nową ustawą nie ma obowiązku tworzenia tabeli amortyzacyjnej (planu amortyzacji), należy tylko ustalić i zapisać w zasadach finansowych okres lub stawki i metody jego amortyzacji. Nie ma obowiązku dokonywania comiesięcznych odpisów amortyzacyjnych, należy tylko je rozłożyć równomiernie w czasie.

III. Należności długoterminowe — należności z tytułu dostaw i usług, które stają się wymagalne powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

IV. Inwestycje długoterminowe — nie użytkowane przez organizację, a nabyte dla osiągnięcia korzyści nieruchomości, a także udziały, akcje czy inne papiery wartościowe, udzielane pożyczki, itd.

V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe — kwoty pieniężne należne organizacji, od osób fizycznych lub prawnych z tytułu rozliczeń z odbiorcami oraz z tytułu rozliczeń z pracownikami i z budżetem.

B. Aktywa obrotowe

I. Zapasy rzeczowych aktywów obrotowych — np. nabyte w celu zużycia na własne potrzeby materiały.

II. Należności krótkoterminowe — ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów nie zaliczanych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

III. Inwestycje krótkoterminowe

1. Środki pieniężne — np. banknoty i monety pozostające w kasie, środki pieniężne pozostające na rachunkach bankowych — również na rachunkach lokat, czek i weksle.

2. Pozostałe aktywa finansowe

C. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe — koszty poniesione w okresie sprawozdawczym, a dotyczące późniejszego okresu np. organizacja wykupiła roczną polisę ubezpieczeniową na okres od lipca do lipca. Polisa w całości zostanie zapłaconą w momencie zawarcia umowy czyli w lipcu. Do kosztów (w znaczeniu rachunkowym) danego roku będzie zaliczona wartość polisy za okres od lipca do grudnia. Do rozliczeń międzyokresowych czynnych będzie zaliczona kwota polisy za okres od stycznia do lipca kolejnego roku. Kwota ta będzie wykazana w bilansie.

PASYWA

Są to źródła finansowania środków gospodarczych: fundusze własne, rezerwy, zobowiązania długo i krótkoterminowe oraz rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów.

A. Fundusze własne

I. Fundusz statutowy — stanowi wartość funduszu założycielskiego, który może być powiększany z dodatniego wyniku finansowego.

II. Fundusz z aktualizacji wyceny — wartość funduszu z aktualizacji wyceny środków trwałych

III. Wynik finansowy netto za rok obrotowy — to różnica między przychodami i kosztami. Wynik ma wartość dodatnią w przypadku, gdy przychody są większe niż koszty (nadwyżka przychodów nad kosztami) lub wartość ujemną w przypadku, gdy koszty są większe niż przychody.

1. nadwyżka przychodów nad kosztami (wielkość dodatnia);
2. nadwyżka kosztów nad przychodami.

Pozycja wyniku finansowego za rok obrotowy z bilansu powinna być identyczna z pozycją wyniku finansowego z rachunku zysków i strat.

B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

I. Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek — np. z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń, operacji kredytowych, skutków toczącego się postępowania sądowego, na podatek dochodowy, itd.

II. Zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne — np. uzyskane pożyczki i kredyty bankowe, zobowiązania z tytułu dostaw, usług i wynagrodzeń, zobowiązania budżetowe (np. podatki i składki ZUS od wynagrodzeń, za grudzień, które zostaną zapłacone w styczniu)

1. kredyty i pożyczki;
2. inne zobowiązania;
3. fundusze specjalne.

III. Rezerwy na zobowiązania — rezerwy utworzone na przyszłe zobowiązania.

IV. Rozliczenia międzyokresowe

1. rozliczenia międzyokresowe przychodów — rozliczenie przychodów — rozliczenie przychodów podlegających rozliczaniu w czasie;
2. inne rozliczenia międzyokresowe.

BILANS

.....
(nazwa jednostki)

na dzień .....

REGON:
(numer statystyczny)

Bilans sporządzony zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Finansów z 15.11.2001 (Dz.U. nr 137 poz. 1539)

Wiersz	AKTYWA	Stan na		Wiersz	PASYWA	Stan na	
		początek roku	koniec roku			1	2
1	2			1	2		
A	Aktywa trwałe			A	Fundusze własne		
I	Wartości niematerialne i prawne			I	Fundusz statutowy		
II	Rzeczowe aktywa trwałe			II	Fundusz z aktualizacji wyceny		
III	Należności długoterminowe			III	Wynik finansowy netto za rok obrotowy		
IV	Inwestycje długoterminowe			1	Nadwyżka przychodów nad kosztami (wielkość dodatnia)		
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe			2	Nadwyżka kosztów nad przychodami (wielkość ujemna)		
B	Aktywa obrotowe			B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		
I	Zapasy rzeczowych aktywów obrotowych			I	Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek		
II	Należności krótkoterminowe			II	Zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne		
				1	Kredyty i pożyczki		
				2	Inne zobowiązania		
				3	Fundusze specjalne		
III	Inwestycje krótkoterminowe			III	Rezerwy na zobowiązania		
1	Środki pieniężne			IV	Rozliczenia międzyokresowe		
2	Pozostałe aktywa finansowe			1	Rozliczenia międzyokresowe przychodów		
C	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe			2	Inne rozliczenia międzyokresowe		
	Suma bilansowa				Suma bilansowa		

Data sporządzenia

.....
Podpisy